SPRAWDZIAN · GEOGRAFIA

Sprawdzian z astronomii i ruchów Ziemi

Grupa A

Geografia: Ziemia we Wszechświecie, ruch obrotowy i obiegowy

Imię i nazwisko: _____

Klasa: _____

Data: _____

Punkty: _____ / 23

10 zadań, 23 pkt. Czytaj uważnie polecenia. W zadaniach otwartych pisz pełnymi zdaniami.

Zadanie 1. (0–1 pkt)

Prędkość liniowa w ruchu obrotowym Ziemi jest największa:

Ⓐ na biegunach
Ⓑ na zwrotnikach
Ⓒ na kołach podbiegunowych
Ⓓ na równiku

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 2. (0–1 pkt)

Zaćmienia Słońca nie występują podczas każdego nowiu, ponieważ:

Ⓐ Księżyc obiega Ziemię w czasie krótszym niż doba
Ⓑ oś Ziemi jest nachylona do płaszczyzny jej orbity
Ⓒ Ziemia znajduje się zbyt blisko Słońca w peryhelium
Ⓓ orbita Księżyca jest nachylona do orbity Ziemi pod kątem ponad 5°

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 3. (0–4 pkt)

Oceń prawdziwość:

1.	Efekt cieplarniany jest zjawiskiem wyłącznie antropogenicznym — bez człowieka nie istniałby.	**P**	**F**
2.	Doba gwiazdowa (syderyczna) jest dłuższa od doby słonecznej.	**P**	**F**
3.	Ziemia jest najbliżej Słońca (peryhelium) w lipcu, gdy na półkuli północnej jest lato.	**P**	**F**
4.	Precesja osi ziemskiej ma okres ok. 26 000 lat i zmienia gwiazdę polarną.	**P**	**F**

Przy każdym zdaniu zakreśl P (prawda) albo F (fałsz).

Zadanie 4. (0–3 pkt)

Oceń prawdziwość stwierdzeń dotyczących ruchu obiegowego Ziemi wokół Słońca:

1.	Ziemia porusza się wokół Słońca po orbicie eliptycznej, a jej prędkość orbitalna jest największa w aphelium.	**P**	**F**
2.	Peryhelium, czyli punkt orbity najbliższy Słońcu, Ziemia osiąga w lipcu.	**P**	**F**
3.	Siła Coriolisa powoduje odchylanie poruszających się mas powietrza i wody w lewo na półkuli północnej i w prawo na półkuli południowej.	**P**	**F**

Przy każdym zdaniu zakreśl P (prawda) albo F (fałsz).

Zadanie 5. (0–4 pkt)

Dopasuj datę do zjawiska astronomicznego, które w przybliżeniu w tym dniu zachodzi na półkuli północnej.

1. 21/22 czerwca	...	A. przesilenie zimowe - najkrótszy dzień w roku
2. 22/23 września	...	B. równonoc jesienna - dzień równy nocy
3. 21/22 grudnia	...	C. przesilenie letnie - najdłuższy dzień w roku
4. 20/21 marca	...	D. równonoc wiosenna - dzień równy nocy

Przy każdym numerze wpisz literę pasującego elementu.

Zadanie 6. (0–2 pkt)

Uzupełnij zdania dotyczące ruchu obiegowego Ziemi: (1) Punkt orbity Ziemi najbliższy Słońcu nosi nazwę (1) _____ . (2) Pełny obieg Ziemi wokół Słońca względem gwiazd stałych trwa w przybliżeniu (2) _____ dni.

(1) do wyboru: perygeum / aphelium / peryhelium / apogeum
(2) do wyboru: 354,4 / 365,25 / 360 / 346,6

Zadanie 7. (0–2 pkt)

Wyjaśnij, po co wprowadzono linię zmiany daty (ok. 180° długości geograficznej) i co dzieje się z datą przy jej przekroczeniu w kierunku zachodnim.

Zadanie 8. (0–2 pkt)

Wyjaśnij, dlaczego podczas zaćmienia Słońca (nów Księżyca) występują największe pływy morskie (syzygijne).

Zadanie 9. (0–2 pkt)

Wyjaśnij, czym są peryhelium i aphelium na orbicie Ziemi. Dlaczego Ziemia jest najbliżej Słońca zimą półkuli północnej, mimo że wtedy panuje zima?

Zadanie 10. (0–2 pkt)

Wyjaśnij, dlaczego w Skandynawii obserwuje się podnoszenie się lądu (ruchy izostatyczne) od końca ostatniego zlodowacenia.

Rozwiąż ten sprawdzian online, z wyjaśnieniem każdej odpowiedzi: matury-online.pl/sprawdzian/geografia/astronomia-i-ruchy-ziemi